

Білет №21. Пытанне №2. Падзелы Рэчы Паспалітай, уваходжанне беларускіх зямель у склад Расійскай імперыі, змены ў становішчы розных слаёў насельніцтва Беларусі.

Пытанне 1. Якія краіны ўдзельнічалі ў раздзелах Рэчы Паспалітай?

Адказ: Аналіз карты паказвае, што ў першым раздзеле Рэчы Паспалітай у 1772 г. удзельнічалі Расія, Прусія і Аўстрыя. У другім раздзеле Рэчы Паспалітай у 1793 г. удзельнічалі Расія і Прусія. У трэцім раздзеле Рэчы Паспалітай у 1795 г. удзельнічалі Расія, Прусія і Аўстрыя.

Пытанне 2. Назавіце беларускія гарады, якія ўвайшлі ў склад Расійскай імперыі ў выніку I, II і III раздзелаў Рэчы Паспалітай.

Адказ: у выніку першага падзелу Рэчы Паспалітай у 1772 г. у склад Расійскай імперыі ўвайшлі Віцебск, Магілёў, Гомель, Полацк і Мсціслаў. У выніку другога падзелу Рэчы Паспалітай у 1793 г. у склад Расійскай імперыі ўвайшлі Мінск, Слуцк, Пінск, Рэчыца і Мазыр. У выніку 3 падзелу Рэчы Паспалітай у 1795 г. у склад Расійскай імперыі ўвайшлі Слонім, Брэст, Навагрудак і Гродна.

Пытанне 3. Складзіце табліцу: «Змены ў становішчы розных пластоў насельніцтва беларускіх земляў пасля іх далучэння да Расійскай імперыі»

Адказ: Усё насельніцтва, акрамя сялян, было прыведзена да прысягі Кацярыне II на працягу месяца. У гарадах адмянялася магдэбургскае права, на беларускія гарады распаўсюджваліся прынцыпы расійскага гарадскога самакіравання.

Шляхта павінна была прысягнуць на вернасць Расіі. Тады шляхце даваліся правы расійскага дваранства захоўваліся маёнткі. Але яна не магла ствараць канфедэрацыі, абіраць манарха. Магнаты пазбавіліся права мець сваё войска і крэпасці.

Значная частка беларускага сялянства пасля ўваходжання беларускіх земляў у склад Расійскай імперыі становілася ўласнасцю расійскіх памешчыкаў і службоўцаў. Правое і маёмаснае становішча дзяржаўных сялян, перададзеных у памешчыцкую ўласнасць, пагаршалася. Новыя ўладальнікі маглі іх прадаць, перасяліць у іншае месца.

Была ўведзена чарта яўрэйскай аседласці, якая прывяла да таго, што на тэрыторыі Беларусі масава пасяліліся яўрэі.

Пласт насельніцтва	Змяненні пасля далучэння да Расійскай імперыі
Гарадскія жыхары	Адмена магдэбургскага права, увядзенне прынцыпаў расійскага гарадскога самакіравання.
Шляхта	Абавязана прысягнуць на вернасць Расіі. Атрымлівала правы расійскага дваранства і захоўвала маёнткі, але не магла ствараць канфедэрацыі і абіраць манарха.
Магнаты	Пазбавіліся права мець уласнае войска і крэпасці.

Сяляне	Значная частка стала ўласнасцю расійскіх абшарнікаў і службоўцаў. Дзяржаўныя сяляне, перададзеныя ў прыватную ўласнасць, страцілі правы і маглі быць прададзены ці пераселены.
Габрэйскае насельніцтва	Увядзенне рысы аселасці, што прывяло да масавага перасялення яўрэяў у Беларусь.

Пытанне 4. Якія новыя мануфактуры, створаныя на беларускіх землях у канцы XVIII ст., сведчылі аб уключэнні Беларусі ў агульнарасійскую сістэму гаспадарання? Дзе яны былі створаны?

Адказ:аналіз карты паказвае, што ў канцы XVIII стагоддзі на беларускіх землях былі створаны новыя мануфактуры, якія сведчылі аб уключэнні рэгіёна ў агульнарасійскую сістэму гаспадарання. Сярод іх можна вылучыць:

1. **Тэкстыльныя мануфактуры-** У маёнтках Радзівілаў і іншых польскіх магнатаў пачалі развівацца прадпрыемствы па вытворчасці тканін.
2. **Гарбарныя і шкляныя вытворчасці-** У гэты перыяд з'явіліся мануфактуры, якія спецыялізуюцца на апрацоўцы скуры і вытворчасці шкла, што спрыяла развіццю рамеснай вытворчасці.
3. **Металургічныя прадпрыемствы-** Уключэнне Беларусі ў эканамічную сістэму Расійскай імперыі прывяло да стварэння мануфактур, звязаных з апрацоўкай металаў і вытворчасцю інструментаў.

Гэтыя мануфактуры былі створаны ў буйных гарадах і магнацкіх уладаннях, такіх як Мінск, Віцебск, Гродна і Магілёў. Іх з'яўленне садзейнічала інтэграцыі беларускіх зямель у эканоміку Расійскай імперыі, забяспечваючы рэгіён новымі тэхналогіямі і вытворчымі магутнасцямі.